

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 13C/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121204765
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Dubovcová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2022:3121204765.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín pred sudkyňou JUDr. Martinou Dubovcovou v právnej veci žalobkyne A. Z., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom v H., X. ul.č. XX, právne zastúpenej JUDr. Martinom Lopuchom, PhD., advokátom so sídlom v Michalovciach, Námestie slobody č. 7 proti žalovanému Trenčiansky samosprávny kraj, IČO: 36 126 624, so sídlom v Trenčíne, Ul. K dolnej stanici č. 7282/20A, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Jančárovou, advokátkou so sídlom v Trenčíne, Legionárska ul.č. 618 v konaní o zaplatenie 60.410,90 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie 16.608,72 € s 5% úrokom z omeškania od 19.9.2021 do zaplatenia **z a s t a v u j e**.

II. Súd v ostatnej časti žalobu **z a m i e t a**.

III. Žalovanému sa voči žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou, podanou na tunajšom súde dňa 21.7.2021, domáhala od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 60.410,90 Eur s 5,00 % ročným úrokom z omeškania od uplynutia 2 dní po doručení žaloby žalovanému (t.j. 17.9.2021) do zaplatenia. Vo svojej žalobe uviedla, že dňa 7.2.2019 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcim H. G. a ňou ako kupujúcou, na základe ktorej sa žalobkyňa vkladom do katastra stala 3.5.2019 vlastníkom parc. reg. E č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 254 m², č. 359 - záhrada o výmere 212 m², všetko kat. úz. V.. Predávajúci zároveň v bode 4 kúpnej zmluvy postúpil na kupujúcu svoju pohľadávku za nezaplatenú úhradu za užívanie pozemkov voči žalovanému vo výške 10.000 Eur ročne za obdobie od 6.2.2016-6.2.2019. Predmetné parcely sú podľa predloženej grafickej identifikácie a výkazu výmer pozemkami, ktoré v prírode pozostávajú z troch častí:

- a, -na ktorej je postavená cesta 2.tr.v rozsahu 319 m²,
- b,- na ktorej je postavený chodník v rozsahu 16 m²
- c,- na ktorej sa nachádza zelený pás v rozsahu 126 m².

Dňa 23.1.2020 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcim H. S. a ňou ako kupujúcou, na základe ktorej sa žalobkyňa vkladom do katastra stala 4.3.2020 vlastníkom parc. reg. E č. XXXX - záhrada o výmere 29 m² a č. 1782/2 - záhrada o výmere 210 m², všetko kat. úz. V.. Predávajúci zároveň v bode 4 kúpnej zmluvy postúpil na kupujúcu svoju pohľadávku za nezaplatenú úhradu za užívanie pozemkov voči žalovanému vo výške 14.340 Eur ročne za obdobie od 23.1.2017-23.1.2020. Predmetné parcely sú podľa predloženej grafickej identifikácie a výkazu výmer pozemkami, ktoré v prírode pozostávajú z troch častí:

- a, -na ktorej je postavená cesta 2.tr.v rozsahu 128 m²,
- b,- na ktorej je postavený chodník v rozsahu 47 m²

c,- na ktorej sa nachádza zelený pás v rozsahu 35 m2.

Dňa 9.12.2020 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcimi A.. E. Y., A.. U. Y. a ňou ako kupujúcou, na základe ktorej predávajúci prevádzali na žalobkyňu pozemok v k.ú. V. - parc. reg E č. 1786 - záhrada o výmere 332 m2. Predávajúci zároveň v bode 5 kúpnej zmluvy postúpili na kupujúcu svoju pohľadávku za nezaplatenú úhradu za užívanie pozemku voči žalovanému vo výške 20 916 Eur ročne za obdobie od 8.12.2017-8.12.2020. Predmetná parcela je podľa predloženej grafickej identifikácie a výkazu výmer pozemkom, ktorý v prírode pozostáva z troch častí:

a, -na ktorej je postavená cesta 2.tr.v rozsahu 191 m2,

b,- na ktorej je postavený chodník v rozsahu 81 m2

c,- na ktorej sa nachádza zelený pás v rozsahu 60 m2.

Dňa 14.2.2020 bola uzavretá kúpna zmluva medzi pôvodnými spoluvlastníkmi pozemkov na LV XXXX v k.ú. V. a žalobkyňou ako kupujúcou. Na základe tejto zmluvy sa žalobkyňa vkladom do katastra stala dňa 24.7.2020 vlastníkom spoluvlastníckeho podielu 5/6 k celku k pozemkom v k.ú. V. - parc. reg. E č. 121/2- záhrada o výmere 146 m2, a č. 121/3 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 355 m2. Dňa 14.2.2020 bola uzavretá kúpna zmluva medzi ďalšími pôvodnými spoluvlastníkmi pozemkov na LV XXXX kat.úz. V. a žalobkyňou ako kupujúcou. Na základe tejto zmluvy sa žalobkyňa vkladom do katastra stala 9.10.2020 vlastníkom spoluvlastníckeho podielu 1/6 k celku k pozemkom v k.ú. V. - parc. reg E č. 121/2 - záhrada o výmere 146 m2 a č. 121/3 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 355 m2. Predmetné parcely sú podľa predloženej grafickej identifikácie a výkazu výmer pozemkami, ktoré v prírode pozostáva z dvoch častí:

a, -na ktorej je postavená cesta 2.tr.v rozsahu 433 m2,

b,- na ktorej je postavený chodník v rozsahu 58 m2

Dňa 23.1.2020 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcim E. F. a žalobkyňou ako kupujúcou, na základe ktorej sa žalobkyňa vkladom do katastra stala dňa 10.3.2020 vlastníkom parc. reg. E č. 122 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 63 m2 a č. 123 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 57 m2, všetko kat. úz. V.. Predávajúci zároveň v bode 4 kúpnej zmluvy postúpil na kupujúcu svoju pohľadávku za nezaplatenú úhradu za užívanie pozemkov voči žalovanému vo výške 9000 Eur ročne za obdobie od 23.1.2017-23.1.2020. Predmetné parcely sú podľa predloženej grafickej identifikácie a výkazu výmer k EKN parc.121/2 susediacimi pozemkami, ktoré v prírode pozostávajú z jednej časti:

a, -na ktorej je postavená cesta 2.tr.v rozsahu 120 m2

Cesta 2.tr. je stavbou - pozemnou komunikáciou. Tá je podľa § 3d ods.2 zák. č. 135/1961 Zb. vo vlastníctve žalovaného. Chodník ako miestna komunikácia vlastnícky patrí Mestu Trenčín podľa § 3d ods.3 zák. č. 135/1961 Zb. Tzv. ochranné zelené pásy a cestná zeleň sú súčasťou cesty 2. triedy v zmysle §8 ods.2 vyhl.č.35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva cestný zákon. Z predkladaných grafických identifikácií s výkazom výmer je zrejmé, že cesta 2. triedy sa nachádza na pozemkoch žalobkyne v takomto rozsahu: EKN 359,360 - 445 m2 (319+126), EKN 1781,1782/2 - 163 m2 (128+35), EKN 1786 - 251 m2 (191+60), EKN 121/3,121/2 - 433 m2, EKN 122,123 - 120 m2. Na strane žalovaného sa tak jedná o užívanie nehnuteľností bez primeraného plnenia - zaplataenia primeranej náhrady za ich užívanie, resp. o nezaplatenie primeranej náhrady za povinnosť strpieť zákonné vecné bremeno užívania pozemkov v zmysle § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. Trhová hodnota pozemkov v tejto lokalite Mesta Trenčín v r. 2017-2021 predstavuje podľa odborných zistení žalobkyne 250 - 270 Eur /m2 a cena nájmu pozemkov vychádzajúc zo spodnej hranice hodnoty 250 Eur/m2 predstavuje 19 Eur/m2/rok 2017, 19,00 Eur/m2/rok 2018 a 19,00 Eur/m2/rok 2019-2021. Žalobkyňa si proti žalovanému uplatňuje nárok z postupovanej pohľadávky M. G. (EKN 359,360) v nižšej sume, a to len za obdobie od 20.7.2018-6.2.2019 a za obdobie od nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou 3.5.2019-20.7.2021. Z postupovanej pohľadávky M. S. (EKN 1781,1782/2) si žalobkyňa proti žalovanému uplatňuje nárok tiež v nižšej sume a za kratšie obdobie - od 20.7.2018 - 23.1.2020 a za obdobie od nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou 4.3.2020 - 20.7.2021. Z postupovanej pohľadávky J. Y. a E. Y. (EKN 1786) si žalobkyňa proti žalovanému uplatňuje nárok tiež v nižšej sume a za kratšie obdobie - od 20.7.2018 - 8.12.2020 a za obdobie od nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou 26.1.2021- 20.7.2021.

Ohľadne EKN parc.121/3 a 121/2 si žalobkyňa proti žalovanému uplatňuje nárok za obdobie od nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou k 5/6 k celku od 24.7.2020 - 20.7.2021 a k 1/6 k celku od 12.10.2020 - 20.7.2021. Z postupovanej pohľadávky J. F. (EKN 122,123) si žalobkyňa proti žalovanému uplatňuje nárok tiež v nižšej sume a za kratšie obdobie - od 20.7.2018 - 23.1.2020 a za obdobie od nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou 10.3.2020 - 20.7.2021. Ohľadne náhrady za užívanie pozemných komunikácií preto patrí žalobkyňi:

- za EKN parc. 359,360 za obdobie od 20.7.2018 - 6.2.2019 sumu 4.655,90 Eur (od 20.7.2018-31.12.2018=164 dníx19 Eur/365 dní x445 m2, od 1.1.2019 - 6.2.2019 = 37 dní x 19 Eur/365 dní x 445m2,) za obdobie od 3.5.2019 - 20.7.202118 739,90 Eur (od 3.5.2019 - 31.12.2019 = 243 dní

x 19 Eur/365 dní x 445 m², od 1.1.2020 -31.12.2020 =365 dníx19 Eur/365 dníx445m², od 1.1.2021 - 20.7.2021= 201 dní x 19 Eur/365 dní x 445 m²), spolu 23 395,80 Eur.

- za EKN parc. 1781,1782/2 za obdobie od 20.7.2018 - 23.1.2020 4683,60 Eur (od 20.7.2018-31.12.2018 =164 dní x 19 Eur/365 dní x 163 m², od 1.1.2019 - 31.12. 2019 = 365 dní x 19 Eur/365 dní x 163m², od 1.1.2020 - 23.1.2020 = 23 dní x 19 Eur/365 dní x 163m²) za obdobie od 4.3.2020 - 20.7.2021 sumu 4.276,30 Eur (od 4.3.2020 - 31.12.2020 = 303 dní x 19 Eur/365 dní x 163 m², od 1.1.2021 - 20.7.2021 = 201 dní x 19 Eur/365 dní x 163 m²), spolu 8.959,90 Eur.

- za EKN parc. 1786 za obdobie od 20.7.2018 - 8.12.2020 sumu 11 380,10 Eur (od 20.7.2018-31.12.2018 =164 dní x 19 Eur/365 dní x 251 m², od 1.1.2019 - 31.12. 2019 = 365 dní x 19 Eur/365 dní x 251m², od 1.1.2020 - 8.12.2020 =342 dní x 19 Eur/365 dní x251m²), za obdobie od 26.1.2021- 20.7.2021 2286,50 Eur (od 26.1.2021- 20.7.2021 175 dní x 19 Eur/365 dní x 251m²), spolu 13 666,60 Eur.

- za EKN parc. 121/3, 121/2 k 5/6 k celku za obdobie od 24.7.2020 - 20.7.2021 6780,70 Eur (od 24.7.2020 - 31.12.2020 = 160 dní x 19 Eur/365 dní x 433m² x 5/6, od 1.1.2021 - 20.7.2021 = 201 dní x 19 Eur/365 dní x 433 m² x 5/6, k 1/6 k celku za obdobie od 12.10.2020 - 20.7.2021 1055,50 Eur (od 12.10.2020 - 31.12.2020 = 80 dní x 19 Eur/365 dní x 433m² x 1/6, od 1.1.2021 - 20.7.2021 = 201 dní x 19 Eur/365 dní x 433 m² x 1/6) spolu 7836,20 Eur.

- za EKN parc. 122,123 za obdobie od 20.7.2018 - 23.1.2020 3448 Eur (od 20.7.2018-31.12.2018 =164 dní x 19 Eur/365 dní x 120 m², od 1.1.2019 - 31.12. 2019 = 365 dní x 19 Eur/365 dní x 120m², od 1.1.2020 - 23.1.2020 = 23 dní x 19 Eur/365 dní x 120m²) za obdobie od 10.3.2020 - 20.7.2021 3104,40 Eur (od 10.3.2020 - 31.12.2020 = 296 dní x 19 Eur/365 dní x 120 m², od 1.1.2021 -20.7.2021 = 201 dní x 19 Eur/365 dní x 120 m²), spolu 6552,40 Eur.

Z uvedeného vyplýva, že náhradu za užívanie pozemných komunikácií si žalobkyňa proti žalovanému uplatňuje v celkovej výške 60.410,90 Eur.

Vo svojom vyjadrení zo dňa 7.11.2021 uviedol, že predmetom žalobného nároku nie je bezdôvodné obohatenie, ale náhrada za zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods.1,2 zák.č. 66/2009 Z.z. Za obdobie žalobou uplatneného nároku z postúpenej pohľadávky špecifikovanej v bode 7 žaloby sa jedná o náhradu za jednu z obmedzujúcich povinností v rámci vecného bremena, ktorú je vlastník pozemku povinný strpieť - užívanie a za obdobie od vzniku vlastníckeho práva žalobkyne podľa bodu 7 žaloby sa jedná o náhradu za zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods.1,2 zák.č. 66/2009 Z.z. v celej šírke obmedzení podľa § 4 ods.1 zákona. Žalovaný vo vyjadrení poukazuje na rôzne rozhodnutia všeobecných súdov a ústavného súdu, ktoré sa pokúšajú vnútiť názor o trvalej povahe vecného bremena podľa § 66/2009 Z.z. a stotožniť ho s právnou úpravou vecného bremena podľa § 23 ods.4 zák. č. 182/1993 Z.z. V odôvodnení týchto rozhodnutí rezonujú rozhodnutia NS SR 8Cdo/17/2019 a 4Cdo/89/2008.

Predmetné uznesenie NS SR 8 Cdo/17/2019 je vadné nielen po formálnej stránke (chybné ozn. odsekov 17 a násl.), ale i po obsahovo- argumentačnej stránke. Nespĺňa náležitosti súdneho rozhodnutia podľa §220 ods.2 CSP, pretože nedáva dostatočné odpovede na právnu argumentáciu odvolacieho súdu v Banskej Bystrici a len odkazuje na skoršie rozhodnutie NS SR (2Cdo/194/2019), ktoré zasa nekriticky odkazuje na tie rozhodnutia NS SR - 7 Cdo/26/2016 a 3 Cdo/49/2014 (vid' ods. 17,36 odôvodnenia), ktoré sa týkali rozhodovacej činnosti v inej problematike - primeranej náhrady za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods.5 zák.č.182/1993 Z.z. Snáď netreba súdu po prečítaní zák.č.182/1993 Z.z. a zák.č.66/2009 Z.z. bližšie argumentovať, že zákonná konštrukcia týchto vecných bremien je zásadne odlišná. Kým zákonodarca v zák.č.182/1993 Z.z. rátať s trvalou úpravou vecných bremien, v zák.č.66/2009 Z.z. je úprava dočasná. Vyplýva nielen z jazykového znenia v § 4 ods.2 zák.č.66/2009 Z.z., teda "do vykonania pozemkových úprav", ale i zo samotného zmyslu a účelu zákona, ktorým je snaha o zosúladenie vlastníctva stavby s vlastníctvom pozemku. Samotný zámer zákonodarcu vyplýva i z legislatívneho procesu. Podľa dôvodovej správy, zákon č.66/2009 Z.z. je "špeciálny právny predpis a jeho prijatie bolo vyvolané potrebou vo verejnom záujme zabezpečiť obciam, mestám a vyšším územným celkom právny rámec umožňujúci im nadobudnúť vlastníctvo k pozemkom pod stavbami, ktoré na ne štát delimitoval bez akéhokoľvek právneho vzťahu k týmto pozemkom. Zámerom zákonodarcu bolo súčasne zabezpečiť obciam právny vzťah k takýmto pozemkom priamo zo zákona - zriadením vecného bremena, a to do času definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov". I v ďalšej časti odôvodnenia (ods.41) dovolací súd odkazuje na judikatúru ÚS SR sp.zn. I. ÚS 474/2013, ktorý zasa cituje právne závery prevzaté z uznesenia NS SR sp.zn.4 Cdo 89/2008. Jedná sa rozhodnutie NS, ktoré sa netýka náhrady podľa § 4 zák.č.66/2009 Z.z., ale za zákonné vecné bremeno k pozemku vzniknuté umiestnením energetického zariadenia podľa zák. o energetike, ktoré nekriticky a doslovne prevzalo právne závery ÚS ČR sp.zn. PL. ÚS 25/2004. V tomto uznesení ÚS ČR riešil podstatne iný prípad, a to nárok bezdôvodného obohatenia za energetické dielo uvedené do prevádzky v r.1970, teda v čase, keď platil zák.č.79/1957 Sb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny, ktorý v § 22 výslovne

stanovil, že energetické podniky nie sú povinné poskytovať náhradu, a túto náhradu ako jednorazovú v 6 - mesačnej lehote priznával až zák.č.89/1994 Sb. Vzhľadom k tomu, že ÚS ČR konal o zrušení prechodných ustanovení - §98 ods.4 zák.č.222/1994 Sb. vtedy účinného energetického zákona, ktorý uznal nedotknuteľnosť zákonných vecných bremien podľa predchádzajúcich právnych predpisov a ÚS ČR vychádzal z kontinuity oprávnení k cudzím nehnuteľnostiam pred účinnosťou nového energetického zákona, považoval predchádzajúcu právnu úpravu zákonných vecných bremien za legitímnu. NS SR však nekriticky prevzal takmer celý predposledný odsek odôvodnenia ÚS ČR, na ktorý dovolací súd v konaní 8 Cdo/17/2019 poukazuje. To je možné zistiť zo znenia nálezu ÚS ČR sp.zn. PL ÚS 25/2004 na www.usoud.cz. Paradoxom je, že zák.č. 251/2012 Z.z. o energetike a zák.č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike majú navlas podobnú úpravu o jednorazovej náhrade za zákonné vecné bremeno, pričom forma jednorazovej náhrady v zákone o tepelnej energetike bola v náleze ÚS SR PL. 42/2015 zrušená ako protiústavná. Dovolací súd teda zjavne argumentuje protiústavnými názormi. Dovolací súd v ods.46 odôvodnenia lakonicky konštatuje, že ani nález PL. ÚS SR 42/2015 nezmenil ustálený právny názor na jednorazovú náhradu a cituje nález sp.zn. II.ÚS 323/2017, (ktorý však riešil porušenie základného práva § 23 ods. 5 zák.č.182/1993 Z.z.), že vraj nemožno stotožňovať úpravu zák.č.657/2004 Z.z. o tepelnej energetike a vecné bremeno § 23 ods.2 zák.č.182/1993 Z.z., pretože upravujú rozličné situácie a "pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľností v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods.1 zákona o tepelnej energetike, ktorých obsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t.j. od účinnosti zákona 1. septembra 1993". Nevieme, čo chcel ÚS v tejto vete vyjadriť. Pravdepodobne chcel za každú cenu nejako odlišiť uvedené vecné bremená, ale nik (možno až na ÚS) toto rozlíšenie nechápe a v oboch vecných bremenách žiadny rozdiel nevidí. V čase obmedzenia je v jednom i druhom prípade zrejme, aký rozsah pozemku vlastníka vecným bremenom postihnutý je, že je to účelom výkonu práv energetického podniku podľa zák.č.657/2004 Z.z., resp. výkonom práv vlastníka bytu podľa zák.č.182/1993 Z.z. a že je to natrvalo, resp. na veľmi dlhú, vopred neurčenú dobu. Ak dovolací súd obchádza význam nálezu PL. ÚS SR 42/2015 a ani sa nezaobera jeho obsahom, dávame do pozornosti súdu, že tento nález bol pre svoj všeobecný dosah, pretože sa dotýka všetkých zákonných vecných bremien, uverejnený v Zbierke náleзов a uznesení Ústavného súdu SR s týmito právnymi vetami:

1. Ústava ani dodatkový protokol výslovne neustanovujú, že primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníctva sa nesmie poskytnúť opakovane, ani neurčujú príkaz, aby sa poskytla jednorazovo. Jednorazové plnenie ako jediný zákonný spôsob uplatnenia práva vlastníka na náhradu za vyvlastnený majetok do právneho poriadku Slovenskej republiky vniesli pramene práva so silou zákona v ére socializmu. V porovnaní so súčasnosťou tento právny režim vznikol v zásadne rozdielnych právnych a politických podmienkach.

2. Ústava chráni vlastníctvo vo vyššom štandarde, ako je medzinárodný štandard. Ústava výslovne určuje podmienku náhrady a výslovne ustanovuje aj kvalitu náhrady - podľa ústavy nestačí akákoľvek náhrada. V súlade s ústavou je iba taká náhrada, ktorá je primeraná. Interpretáciou čl. 20 ods. 4 ústavy treba určiť, aká náhrada a kedy, za akých podmienok je primeraná.

3. Poskytnutá náhrada za zásah do právneho postavenia vlastníka podľa ústavy môže byť jednorazová aj opakovaná. Poskytnutá náhrada za zásah do právneho postavenia vlastníka musí byť primeraná. Či je náhrada primeraná, závisí od okolností prípadu. Primeranosť náhrady nezávisí od úvahy vlády spravidla navrhujúcej zákon a ani od rozhodnutia zákonodarcu. Rozhodujúci význam má povaha zásahu do právneho postavenia vlastníka.

4. Primeraná náhrada nie je symbolom ani gestom dobrej vôle zo strany spoločnosti voči vlastníkovi. Má reálny, nepredstieraný význam. V prípade núteného obmedzenia vlastníckych práv slúži vlastníkovi ako príspevok na náhradu ekonomických strát na výnose z majetku, ktorý v dôsledku núteného obmedzenia vlastníckych práv buď vôbec nemôže užívať, alebo môže užívať iba v obmedzenej miere. Ústavná ochrana sa preto vo výkone vlastníckych práv obmedzenému vlastníkovi zaručuje po celý čas trvania obmedzení vlastníka.

V týchto právnych vetách je zvýraznený jasný a zrozumiteľný právny záver ÚS SR o jednorazovej náhrade ako neprijateľnej pochádzajúcej z čias socializmu, o možnosti opakovanej náhrady, ktorá však musí byť primeraná, a najmä o jej ústavnej nadradenosti - čo znamená, že i keď v zákone nie je spomenutá, vlastníkovi náhrada vždy patrí. Osobitne dôležitá je posledná právna veta o ústavnej garancii po celú dobu obmedzenia.

V zmysle ods.53,54 odôvodnenia nálezu ústavného súdu PL ÚS 42/2015, niektoré zákony priznávajú právo na primeranú náhradu za zriadenie vecného bremena bez výslovného určenia, že ide o jednorazovú náhradu- § 20 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, §111a zák.č. 50/1976 Zb. stavebný zákon, § 135c Občianskeho zákonníka. Iné zákony právo na primeranú náhradu výslovne konkretizujú ako právo na primeranú náhradu - §11 ods.10 zák.č. 251/2012 o energetike, § 10 ods.5 zák.č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike a § 66 ods.5 zák.č.351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách. Ústavný súd uvádza, že všetky tieto 3 naposledy uvedené zákony majú podobný model ochrany vlastníctva pred nútenými obmedzeniami , a to právo na primeranú jednorazovú náhradu , ktorá sa musí uplatniť v príslušnom podniku do jedného roka od vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, inak toto právo zaniká. V odseku 55 odôvodnenia ústavný súd vyslovuje pochybnosť o ústavnej konformnosti ustanovenia o premlčaní práva na primeranú jednorazovú náhradu a v ods. 56 plynulo prechádza do konštatovania, že "účelom úpravy čl.20 ods.4 ústavy nie je iba vytvorenie vlastníckej istoty, že niekedy dostane náhradu, aká musí byť primeraná. Účelom ústavnej podmienky primeranej náhrady je tiež dať vlastníkovi právnu istotu o výške primeranej náhrady za vyvlastnenie aj za nútené obmedzenie jeho vlastníckych práv. K právnej istote, akú má zaručiť ustanovenie čl.20 ods.4 ústavy, patrí i istota o čase, kedy vlastník dostane primeranú náhradu. Zákonný odkaz na dohodu, ale aj subsidiárne ponechanie otázky primeranej náhrady na rozhodnutie súdu nespĺňa požiadavku včasnosti poznania okamihu, v ktorom vlastník dostane primeranú náhradu. Pritom účelom podmienky primeranej náhrady je ochrana vlastníka, ktorý podľa čl.20 ods.4 ústavy nemôže zostať v neistote, akú náhradu dostane ako primeranú za vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie svojho vlastníctva a kedy ju dostane. I v záverečnom konštatovaní v ods.87 odôvodnenia nálezu ústavný súd uvádza: "Ústavný súd po vyhodnotení tvrdení oboch strán sa prikláňa k argumentácii navrhovateľa, podľa ktorého výstavbu rozvodov treba pokladať za nútené obmedzenie vlastníkov na dlhý, hoci vopred presne neurčený čas. V období, keď nútené obmedzenie vlastníkov v dôsledku existencie právnej povinnosti strpieť vedenie rozvodov cez svoju nehnuteľnosť trvá, v dôsledku pôsobenia ekonomických zákonitostí dochádza k pohybu vo výške plnenia. Jednorazová náhrada poskytnutá vlastníkom za ich obmedzenie nemá (a apriori nemôže mať) povahu primeranej náhrady za obmedzenie, ktorému sú podľa zákona podrobení." V ods. 88 ústavný súd ďalej udáva, že "právna úprava ceny stelesňujúcej primeranú náhradu by mala poskytovať takú náhradu za vyvlastnený majetok, ktorá je spravodlivá v mieste a čase vyvlastnenia. Zhodne sa týka primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníka v uplatňovaní jeho vlastníckych práv". V zmysle čl.20 ods.4 Ústavy SR sa teda za každé obmedzenie vlastníckeho práva, ktorým je i zákonné vecné bremeno podľa §4 ods.2 zál.č.66/2009 Z.z., poskytuje primeraná náhrada. Táto náhrada sa poskytuje bez ohľadu na to, či sa jedná o trvalé alebo dočasné obmedzenie vlastníckeho práva. Ak teda ustanovenia zákonov, ktoré upravujú zriadenie vecného bremena na vopred dlhý, presne neurčený čas výslovne priznávajúce formu jednorazovej náhrady sú protiústavné(viď nález Pléna ÚS SR PL. 42/2015), pretože ústavne akceptovateľná forma takejto náhrady je opakovaná, logicky je prípustný jediný záver, že i náhrada za obmedzenie vlastníctva podľa §4 ods.2 zák.č.66/2009 Z.z., ktorý výslovne jednorazovú náhradu neupravuje, musí byť poskytnutá ako primeraná opakovaná náhrada.

Žalobkyňa navyše udáva, že vecné bremená upravené zák.č.351/2009 Z.z. spoločne so zák.č. 251/2012 Z.z. o energetike a zák.č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike patria k tým 3 právnym predpisom s rovnakým modelom ochrany vlastníctva, kde obmedzenie vlastníctva trvá dlho , vopred presne neurčitú dobu. Pri takomto dlhom obmedzení jednorazová náhrada mala istý racionálny základ, pretože teplovodné potrubia, energetické vedenia, ako aj elektronické siete, sa kladú na nehnuteľnosti minimálne na niekoľko desaťročí , preto je obmedzenie ponímané ako trvalej povahy. Právna úprava v zák. č. 66/2009 Z.z. je však diametrálne odlišná . V nej sa počíta len s krátkodobou -dočasnou úpravou - do vysporiadania pozemkových úprav, čo vyplýva i zo samotného textu zákona (§ 4 ods.2 zák.č.66/2009 Z.z.), kde dobu obmedzenia nie je možné odhadnúť. V takomto prípade nie je možné jednorazovú náhradu ani určiť. K problematike dočasnosti vecného bremena a nemožnosti jednorazovej náhrady žalobkyňa navyše dodáva, že vecné bremeno zriadené podľa §4 ods.1 zák. "in rem" má v zmysle § 4 ods.2 dočasný charakter ("...do vykonania pozemkových úprav..."), teda nielen z výslovného znenia zákona, ale i z iného logického dôvodu. Po zosúladení vlastníctva pozemku s vlastníkom stavby nie je účelné, aby bol pozemok naďalej "zaťažený" vecným bremenom držby, užívaním pozemku pod stavbou, právom uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, pretože práva vyplývajúce z vecného bremena budú patriť vlastníkovi stavby, ktorý bude totožný s vlastníkom pozemku. Ak by došlo k vyplateniu jednorazovej finančnej náhrady za zákonné vecné bremeno, žalobca bude naďalej vlastníkom pozemku a žalovaný z dôvodu naplnenia účelu zákona začne konanie o nariadení pozemkových úprav podľa bodu 3 ods.1 zákona, je nelogické, aby žalobcovi bola opätovne poskytnutá finančná náhrada alebo

poskytnutý náhradný pozemok. Snáď nikto nechce tvrdiť, že úmyslom zákonodarcu bolo vlastníka pozemku "odškodniť" dvakrát. Opačný výklad opakovanej náhrady za zákonné vecné bremeno podľa zák.č.66/2009 Z.z je výkladom "contra legem".

Podľa nálezu ÚS SR II. ÚS 142/2015, ktorý bol v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR vyhlásený za r. 2015 pod č. 58/2015 pod názvom Ústavne konformný výklad, interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu. I nález PL ÚS 42/2015 bol v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR za r. 2016 vyhlásený pod č. 3/2016 a spoločne tvoria pevnú súčasť slovenského právneho poriadku Vážený súd! Dovolacie rozhodnutie sp.zn.8 Cdo/17/2019 je jasným príkladom, kam až môže dospieť formalistické preberanie právnych názorov z iných rozhodnutí, bez dôsledného poznania zmyslu a účelu právnej normy - zák.č.66/2009 Z.z. Toto rozhodnutie je tendenčné, pretože odkazuje na názory, či rozhodnutia argumentačne nepodložené, ústavne nekonformné a vyhýba sa záverom plenárneho rozhodnutia PL 42/2015, ktorý problematiku náhrad za zákonné vecné bremená komplexne upravuje. Zjednodušené stotožňovanie vecného bremena podľa zák.č.182/1993 Z.z. a zák.č.66/2009 Z.z. je neprijateľné a i z toho dôvodu malo byť dovolanie v konaní sp.zn.8 Cdo/17/2019 vlastne odmietnuté (viď rozhodnutie č.83/2018 Zbierka stanovísk NS SR). Apelujeme na zdravý úsudok súdu, pretože predmetom rozhodovania nie sú len práva žalobcu ale v konečnom dôsledku i celého množstva iných vlastníkov, ktorých pozemky bez akejkoľvek náhrady a začatia procesu pozemkových úprav užíva mesto, príp. VÚC a nápravy sa dovolať nedokážu.

Následne bolo dňa 7.2.2022 súdu doručené späťvzatie žaloby za obdobie od 20.7.2018 - 19.7.2019 späť vo výške 16 608,72 Eur i s 5% úrokom z omeškania od 19.9.2021 do zaplatenia V tejto časti žiada konania zastaviť a vrátiť časť zaplateného súdneho poplatku na účet, z ktorého bol zaplatený. Späťvzatie sa týka nárokov za EKN parc. 359,360 vo výške 6462,72 Eur, za EKN parc. 1781,1782/2 vo výške 3097 Eur, za EKN parc. 1786 4769 Eur a za EKN parc. 122,123 2280 Eur.

V našom právnom poriadku vždy platilo a platí, že k obmedzeniu vlastníctva a vyvlastneniu môže dôjsť len na základe zákona. Niet teda rozdielu medzi obmedzením vlastníckeho práva a vyvlastnením v zmysle účinkov obmedzenia. Ani v jednom, ani v druhom prípade, obmedzenie nemôže nastať priamo zo zákona, ale sekundárne, na základe administratívneho konania. Rovnaký záver vyplýva i z rozhodnutia ústavného súdu PL. ÚS 38/95 z 3.4.1996. Takáto koncepcia zásahu do súkromného majetku sa na našom území uplatňuje od 19. storočia. Zákon účelom obmedzenia určí zásah a obsahovo ho vymedzí. K obmedzeniu však dôjde administratívnym konaním na návrh vyvlastniteľa. V ňom sa preukazuje verejný záujem a určuje primeraná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva. Táto ústavná garancia vlastníckeho práva, je zo strany najvyššieho súdu a ústavného súdu trestuhodne prehladaná

Tento spôsob vyvlastnenia platil na území Slovenska podľa uhorského zák. čl.XVI/1884 od r. 1884 do r.1950, pretože i Ústava z r.1920 v § 109 ods.2 výslovne určila, že "vyvlastnenie je možné len na základe zákona a za náhradu, pokiaľ zákonom nie je alebo nebude určené, že sa náhrada dať nemá". Ústava ČSR z r. 1948 doslovne prevzala ochranu vlastníckeho práva z ústavy z r.1920 a v ústave ju zaradila pod čl. 9 ods.2. I podľa § 108 Občianskeho zákonníka z r. 1950, "vlastník je povinný strieť, aby sa v stave núdze za náhradu použila jeho vec v miere nevyhnutnej. To isté platí, ak to vyžaduje dôležitý všeobecný záujem, ktorý inak nemožno uspokojiť; ale ak by šlo o také obmedzenie vlastníka, ktoré takto nemožno dobre žiadať, povinný je ho znášať len po skončení konania, ktoré je ináč potrebné na to, aby vo všeobecnom záujme boli práva niekoho obmedzené, alebo aby vlastníctvo veci odňaté". Socialistická ústava z r.1960 neupravovala obmedzenie ani vyvlastnenie. Občiansky zákonník z r. 1964 však obsahuje podobnú úpravu ako "Stredný občiansky zákonník", a to v §128 ods.2, ktorá platí dodnes: "Vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu." I v súčasnosti platná Ústava SR kopíruje úpravu obmedzovania a vyvlastňovania vlastníckeho práva z minulosti a jej znenie sprisňuje podmienky obmedzenia vlastníctva a vyvlastnenia v porovnaní so skôr prijatou úpravou v čl.11 ods.4 Listiny základných práv a slobôd, pretože podľa čl.20 ods. 4 ústavy, takýto spôsob obmedzenia majetku občana je navyše možný len v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu.

V zmysle zásady "iura novit curia", teda "súd pozná právo", žalobkyňa svoj nárok nemusí počas konania špecifikovať právnym ustanovením právneho predpisu, pretože povinnosťou súdu je vždy skúmať, či nárok na zaplatenie uplatnený v žalobe patrí žalobkyni podľa iného právneho ustanovenia, teda napr. na základe bezdôvodného obohatenia. Ak právna úprava usporiadania pozemku pod stavbou zák.č.66/2009 Z.z. vylučuje vlastníka pozemku zo začatia procesu pozemkových úprav a stavba na jeho pozemku ho reálne obmedzuje v užívaní veci, vlastníčkovi pozemku by mala patriť od vlastníka stavby

náhrada z titulu bezdôvodného obohatenia, rovnajúca sa výške všeobecnej ceny nájomného za obdobný pozemok v danom mieste a čase.

Súdna moc má v demokratickom právnom štáte nezastupiteľné postavenie. Jej úlohou je okrem iného zabezpečiť, aby ústavou garantované základné práva strán boli v súdnych konaniach dodržiavané. Základné právo na spravodlivý súdny proces v sebe zahŕňa i požiadavku na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Pre riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je potrebné vždy dať odpovede na rozhodujúce argumenty strán. Len v prípade, že sú tieto odpovede náležite zodpovedané v iných rozhodnutiach najvyššieho súdu v rámci ustálenej praxe, stačí odkaz. Ak všeobecný súd vyhodnotí skutkový stav iba jednostranne a vo veci urobil formalistický výklad zákonných ustanovení, jeho postupom boli porušené základné práva sťažovateľa (III.ÚS 36/2010). Výklad právnych noriem v procese rozhodovania všeobecných súdov spoločne s aplikáciou právnej normy je základnou činnosťou súdu v rámci jeho ústavou vymedzenej právomoci konať a rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch právnických a fyzických osôb. Jedná sa o najdôležitejšie štádium v procese rozhodovania, pretože bez správnej subsumácie zákonných ustanovení k zistenému skutkovému stavu a zisťovaním zmyslu a obsahu právnej normy nie je možné dospieť k spravodlivému rozhodnutiu. Celý tento proces nie je iluzórny, ale reálny a natoľko významný, že má svoj odraz v zákonných požiadavkách kladených na súdne rozhodnutie v § 220 ods.2 CSP.

V rozhodnutiach NS SR sp.zn. 8 Cdo/17/2019 a 2 Cdo/194/2018 úplne absentujú odpovede na zásadné argumenty žalobkyne. Najvyšší súd v rozhodnutiach nedáva odpoveď ani na jednu zo základných právnych otázok nastolených v konaní žalobkyňou, a to :

1. Prečo NS SR vyslovil právny záver, že zákonné vecné bremeno podľa § 4ods.1,2 zák.č. 66/2009 Z.z. je trvalej povahy a patrí zaňho jednorazová náhrada, ak dôvodová správa k uvedenému zákonu výslovne udáva, že vecné bremeno sa zriaďuje len "do času definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov".

2. Prečo NS SR vyslovil právny záver, že zákonné vecné bremeno podľa § 4ods.1,2 zák.č. 66/2009 Z.z. je trvalej povahy a patrí zaňho jednorazová náhrada, ak z paragrafového textu zákona - ustanovenia § 4 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. jazykovo jednoznačne vyplýva, že obmedzenia sú dočasné a vlastník pozemku je povinný ich strpieť "do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území".

3. Prečo NS SR vyslovil právny záver, že zákonné vecné bremeno podľa § 4ods.1,2 zák.č. 66/2009 Z.z. je trvalej povahy a patrí zaňho jednorazová náhrada, ak z logického výkladu textu zákona by potom vyplýval absurdný stav, že vlastník zaťaženého pozemku by bol odškodnený 2x - prvýkrát za zriadenie trvalého vecného bremena, druhýkrát postupom podľa § 3 ods.1 zák. v procese pozemkových úprav finančnou náhradou alebo náhradným pozemkom, a či teda zámerom zákonodarcu bolo vlastníka pozemku odškodniť 2x.

4. Prečo NS SR vyslovil právny záver, že zákonné vecné bremeno podľa § 4ods.1,2 zák.č. 66/2009 Z.z. je trvalej povahy a patrí zaňho jednorazová náhrada, ak zmyslom a účelom zákona nie je zriadiť na pozemkoch trvalé vecné bremeno, ale usporiadať vlastnícke vzťahy k pozemku pod stavbami, čo je zrejmé nielen z dôvodovej správy k §1 ods. 1 zák.č.66/2009 Z.z., ale i textu zákona v § 1 ods.1. Zriadením trvalého vecného bremena nedôjde k usporiadaniu vzťahov, lebo vlastník zaťaženého pozemku zostane ten istý. Zákonné vecné bremeno má dočasný charakter, lebo po usporiadaní vlastníctva zjednotením vlastníctva stavby a pozemku nie je účelné, aby vecné bremeno trvalo naďalej a zaťažovalo pozemok vlastníka stavby.

5. Ako dôjde k naplneniu účelu zákona č.66/2009 Z.z. zriadením trvalého vecného bremena, ak žalobkyňa nemá oprávnenie začať konanie o pozemkových úpravách podľa § 3 ods.1 zák. č. 66/2009 Z.z., to patrí len obciam, mestám a vyšším územným celkom; žalovaný doteraz nezačal konanie o pozemkových úpravách a ani ho nezačne, pretože mu doterajší stav neplatí náhradu za vecné bremeno vyhovuje.

6. Prečo NS SR 8Cdo/17/2019 svoje rozhodnutie odôvodňuje rozhodnutím NS SR 2 Cdo/194/2018 a ten nálezom ústavného súdu, ak je zrejmá nezrozumiteľnosť tohto odôvodnenia, snahu ústavného súdu za každú cenu nejako odlišiť vecné bremená podľa zák. č. 182/1993 Z.z. a 657/2004 Z.z., pritom v oboch týchto prípadoch je od počiatku zrejmé, aký rozsah pozemku vlastníka je vecným bremenom postihnutý, či už výkonom práv vlastníka bytu alebo vlastníka tepelnoenergetického zariadenia. Použitie tohto nezrozumiteľného výkladu na dočasnosť vecného bremena podľa zák.č. 657/2004 Z.z. a podmienky rozsahu vecného bremena podľa § 4 ods.1 zák. č. 66/2009 Z.z. (užívanie, držba, právo stavby a prestavby), teda parafrázovane "na rozsah a frekvenciu" jeho využitia, pritom vôbec neboli vysvetlené. Prečo NS SR sa nezaoberal nálezom Ústavného súdu SR PL US 42/2015 , ak z odôvodnenia tohto nálezu a znenia jeho 4 právnych viet so všeobecným významom a dosahom, ktoré sa týkajú všetkých zákonných vecných bremien, uverejnenými v Zbierke nálezov a uznesení ÚS pod č.3/2016, citovaných v

podaní žalobkyne zo 4.3.2021, jasne vyplýva, že vecné bremená s jednorazovou náhradou sú prežitkom z čias socializmu, vždy sa jedná o možnosť opakovanej náhrady a jej ústavnej nadradenosti, čo znamená, že i keď nie je opakovaná náhrada v zákone spomenutá, vlastníkovi vždy patrí.

Pokiaľ žalobkyňa v úvode svojho odvolania poukazovala na význam výkladu a aplikácie práva, tento proces teória i súdna prax označuje právnym posúdením. Právnym posúdením sa rozumie činnosť, pri ktorej súd podriadi zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu. Relevantné skutkové zistenia sú myšlienkovým postupom podradené pod hypotézu právnej normy, ktorá sa v danej veci má aplikovať. V odôvodnení súd odcituje právnu normu a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňuje aplikáciu právnej normy. Súd sa tiež vyjadrí, ako túto normu interpretuje (Y. a kol. Civilný sporový poriadok, C.H.Beck, 2016, str.816). Absencia myšlienkového postupu súdu pri výklade právnych noriem zák.č.66/2009 Z.z. v rozhodnutiach NS SR je v danom prípade o to závažnejšia, že metódy výkladu ustanovení § 4 ods.1,2, § 1 ods.1, § 3 ods.1, ako i výklad právneho predpisu ako celku jednoznačne poukazujú na dočasnú vecné bremeno - autentický výklad v zmysle bodu II. 1 odvolania, gramatický v zmysle bodu II:2, logický podľa bodu II.3 a v súčasnosti preferovaný teleologický podľa bodu II. 4,5 tohto podania

2. Žalovaný sa vo veci písomne vyjadril dňa 28.9.2021, pričom uviedol, že neuznáva žalobný nárok žalobcu čo do dôvodu ako aj výšky, pričom tiež vzniesol námietku premlčania, ku ktorej uviedol, že je toho názoru, že nárok žalobcu vznesený žalobou titulom bezdôvodného obohatenia je premlčaný minimálne v objektívnej lehote 3 rokov, resp. 10 rokov ak by súd považoval bezdôvodné obohatenie za úmyselné (§ 170 ods. 2 OZ), a to s poukazom na tú skutočnosť, že k vybudovaniu cesty II. triedy na predmetnom pozemku v spoluvlastníctve žalobcu došlo pred vyše 50 rokmi, o čom svedčí inventárna karta majetku, a odvtedy je možné datovať časovú skutočnosť predpokladanú ustanovením § 170 ods. 2 OZ, odkedy došlo k bezdôvodnému obohateniu. Pre úplnosť už len žalovaný poukazuje aj na tú skutočnosť, že žalobca sa stal vlastníkom predmetných pozemkov až v rokoch 2019 - 2020, teda už v čase, kedy cesta vybudovaná bola, s predpokladaným výlučným úmyslom podať žalobu voči žalovanému. Navyše, súdy v obdobných prípadoch judikovali, že daný skutkový stav zastavania pozemku cestnou komunikáciou vylučuje možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za jeho užívanie, keďže ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena, ktorá je jednorazovou náhradou a neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomuto záveru, viď napr. Rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 26.11.2014, č.k.: 10C/151/2013-228, potvrdený Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 2Co/81/2015. V otázke náhrady za vecné bremeno žalovaný poukazuje na konštantnú judikatúru súdov, prezentovanú napr. v Rozsudku Okresného súdu Žilina, č.k. 7C/189/2014 zo dňa 15.2.2016, a taktiež v už uvádzanom Rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 26.11.2014, č.k.: 10C/151/2013-228, potvrdený Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 2Co/81/2015. Okresný súd v Žiline v Rozsudku zo dňa 15.2.2016, sp. zn.: 7C/189/2014, ktorým zamietol návrh žalobcu proti Mestu Žilina v obdobnej veci ako v tomto konaní, judikoval nasledovne: V zmysle ust. § 4 ods. 1 a 2 v danom prípade vzniklo vo verejnom záujme k pozemkom pod stavbou, ktoré sú vo vlastníctve navrhovateľa, užívaným vlastníkom stavby - odporcom, dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou a navrhovateľ ako vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ide teda o zákonné vecné bremeno (záonné obmedzenia vlastníckeho práva). V predmetnej veci to potom znamená, že ak došlo k vzniku vecného bremena za účinnosti zák.č. 66/2009 Z.z., nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva bolo potrebné posudzovať podľa tohto zákona. Predmetný zákon neupravuje poskytovanie náhrad za vzniknuté zákonné vecné bremená formou pravidelnej odplaty za užívanie, avšak stanovuje podmienky usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zastavaných stavbami, ktoré prešli do vlastníctva obcí alebo vyšších územných celkov s cieľom nastoliť poriadok v majetkovoprávnych vzťahoch, ktoré neboli doposiaľ upravené žiadnym právnym predpisom. Otázkou náhrad teda upravuje vo forme usporiadania vlastníckych vzťahov postupom podľa § 2 ods. 1 a 2. Požadovaná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva nemôže byť priznaná podľa § 128 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 128 Obč. zákonníka v odseku 1 upravuje podmienky dočasného (prechodného) obmedzenia vlastníckeho práva spočívajúce v použití veci vlastníka, zatiaľ čo odsek 2 sa týka trvalých obmedzení vlastníckeho práva. Kritériá vyplývajúce z odseku 1 o podmienkach obmedzenia vlastníctva na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere sa netýkajú zákonných vecných bremien ako trvalých obmedzení vlastníckeho práva, preto na rozhodovanie o náhrade za tieto trvalé obmedzenia nie sú použiteľné. Navrhovateľ požadoval náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva ako opakujúce plnenie za konkrétne vymedzenú dobu, na takéto plnenie však navrhovateľovi nárok nevznikol. Problematikou náhrad za zákonné obmedzenie

vlastníckeho práva v obdobnej veci sa zaoberal aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/89/2008 zo dňa 21.12.2009, v ktorom okrem iného uviedol:

"Pre posúdenie uplatneného nároku bolo rozhodujúce, či právna úprava jeho priznanie v žalovanej forme (ako opakujúce plnenie) umožňuje. Právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého v prejednávanej veci nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom ako opakujúce plnenie (rentu) nemožno priznať, považuje dovolací súd za správny a zodpovedajúci zistenému skutkovému stavu. Na doplnenie však považuje za potrebné uviesť, že ak by zákony týkajúce sa odvetvia energetiky, priznávajúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam v prospech vlastníckeho prevádzkovateľov energetických zariadení (napr. oprávnenie stavať na cudzích nehnuteľnostiach stavby elektrického vedenia, odstraňovať stromy a pod.) a ukladajúce vlastníckom nehnuteľností povinnosť strpieť výkon týchto oprávnení, t.j. upravujúce tzv. zákonné vecné bremená (zákonné obmedzenia vlastníckeho práva), neriešili zároveň poskytovanie náhrad za vzniknuté zákonné vecné bremená, bolo by možné odvodiť poskytnutie týchto náhrad priamo z čl. 20 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, resp. aj z § 128 ods. 2 Obč. zákonníka, ktorý je však len zopakovaním obsahu uvedenej ústavnej normy. K správnej aplikácii a interpretácii ustanovenia § 128 Obč. zákonníka treba uviesť, že odsek 1 tejto právnej normy upravuje podmienky dočasného (prechodného) obmedzenia vlastníckeho práva spočívajúce v použití veci vlastníka, zatiaľ čo odsek 2 sa týka trvalých obmedzení vlastníckeho práva. Kritériá vyplývajúce z odseku 1 o podmienkach obmedzenia vlastníctva na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere sa netýkajú zákonných vecných bremien ako trvalých obmedzení vlastníckeho práva, preto na rozhodovanie o náhrade za tieto trvalé obmedzenia nie sú použiteľné. Pri nedostatku inej právnej úpravy by právo na náhradu za vzniknuté zákonné vecné bremená bolo možné odvodiť aj zo všeobecne uznávaných právnych princípov ako príkazov na ochranu základných práv a slobôd, teda aj základného práva vlastníť a užívať majetok. Pokiaľ ale tieto špeciálne predpisy, na základe ktorých vznikli zákonné vecné bremená, otázku náhrad za s tým spojené obmedzenie vlastníckeho práva upravujú, treba podmienky vzniku a zániku práva na náhradu ako aj formu a spôsob náhrady posudzovať podľa v nich obsiahnutej hmotnoprávnej úpravy. Pri aplikácii tejto úpravy treba rešpektovať zásadu zákazu pravej retroaktivity, z ktorej vyplýva, že vznik právnych vzťahov a nároky z nich vzniknuté pred účinnosťou novej právnej úpravy sa zásadne posudzujú podľa právnej úpravy platnej v dobe ich vzniku. V preskúmvanej veci to potom znamená, že ak došlo k vzniku vecného bremena za účinnosti elektrizačného zákona (§ 22 ods. 1), nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva bolo potrebné posudzovať podľa tohto zákona- Právny záver o nemožnosti priznať náhradu za zákonné vecné bremená, ak nárok tento nárok podľa elektrizačného zákona zanikol alebo ak vo forme opakujúceho sa plnenia (renty) ani nevznikol, však neznamená úplnú bezplatnosť obmedzení vlastníckeho práva vyplývajúcich z vecného bremena. Na existujúce práva a povinnosti zo zriadeného vecného bremena sa treba pozerať podľa zásady nepravej retroaktivity. To znamená, že nevyplývajú z právnej úpravy, na základe ktorej vznikli, ale zo súčasnej zákonnej úpravy zákonných vecných bremien. Vecné bremená zriadené na základe zákona (teda nielen podľa spomínaných energetických zákonov) majú špecifický režim, upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Aj keď majú nesporný verejnoprávny prvok daný spôsobom ich vzniku a účelom, ktorému slúžia, nemožno prehliadať, že majú aj významný prvok súkromnoprávny. Občianske právo definuje vecné bremená ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim ale nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, lebo sa riadi špeciálnou úpravou právnych predpisov, ktoré upravujú činnosti, na ktorých prevádzkovanie vznikli. Nejde ale o úpravu komplexnú, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Preto pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou občianskoprávnou úpravou. To potom znamená, že ak špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, treba použiť úpravu súkromnoprávnu. Z ustanovenia § 151n ods. 3 Obč. zákonníka vyplýva, že nositeľ oprávnení z vecného bremena je povinný znášať primerané náklady na zachovanie (údržbu) veci zaťaženej vecným bremenom a na jej opravy. Zásadne teda nemožno užívať vecné bremená celkom bezplatne, ale za odplatu, ktorá zahŕňa výdavky spojené so zachovaním veci a s jej opravami (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 25/2004 z 25. januára 2005 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení zväzok 36, ročník 2005 - I. diel pod č. 14, dostupný aj na <http://nalus.usoud.cz>). V preskúmvanej veci však aplikácia § 151n ods. 3 Obč. zákonníka neprichádzala do úvahy, pretože nárok vyplývajúci z tohto ustanovenia (vychádzajúc zo skutkových okolností vymedzených v žalobe) sa predmetom konania nestal". Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných záverov Najvyššieho súdu SR, ktorého všeobecné závery bolo možné aplikovať aj na danú vec a nevidel žiadny racionálny dôvod pre odklon od vyššie uvedenej ustálenej súdnej praxe (judikatúry), a preto postupoval pri

meritornom rozhodnutí súladne s ňou. Taktiež v prejednávanej veci aplikácia § 151n ods. 3 Obč. zákonníka neprichádzala do úvahy, pretože nárok vyplývajúci z tohto ustanovenia (vychádzajúc zo skutkových okolností vymedzených v návrhu) sa predmetom konania nestal. Navrhovateľ požadoval náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva ako opakujúce plnenie za konkrétne vymedzenú dobu, na takéto plnenie však navrhovateľovi nárok nevznikol a pokiaľ aj navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že požaduje žalovanú sumu ako finančnú náhradu za zriadenie vecného bremena súd opätovne uvádza, že Zákon č. 66/2009 Z.z. je vo vzťahu k občianskemu zákonníku lex specialis. Práva a povinnosti zo zriadeného vecného bremena vyplývajú z právnej úpravy, na základe ktorej vecné bremeno vzniklo, t.j. z § 4 predmetného zákona, ktorý nestanovuje, že za výkon tohto oprávnenia je povinný vlastník stavby poskytovať finančnú náhradu, náhradu upravuje vo forme usporiadania vlastníckych vzťahov postupom podľa ust. § 2 ods. 1 a 2. Z uvedeného dôvodu potom súd ani neprihliadal na vznesenú námietku premlčania zo strany odporcu. Na základe vyššie uvedených dôvodov preto súd návrh navrhovateľa ako skutkovo a právne nedôvodný zamietol. Okresný súd Prešov zas v Rozsudku zo dňa 26.11.2014, č.k.: 10C/151/2013-228, ktorý bol potvrdený Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 2Co/81/2015, judikoval nasledovne: Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že v období od 6.6.2010 do 11.7.2012 žalobca bol podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. V., z ktorých na parcele KN č. XXXX/XX, vo výmere XXX m², sa nachádza stavba cestnej komunikácie s príslušným chodníkom. Nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. V., žalobca nadobudol kúpou v roku 1998, parcela KN č. XXXX/XX, kat. úz. V. bola v 80-tych rokoch minulého storočia zastavaná stavbou E./XXXXX Q. - privádzač na U. Q. - H. s tým, že stavba bola zrealizovaná po príslušných administratívnych rozhodnutiach (územné rozhodnutie o umiestnení stavby, stavebné povolenie) a napokon bola aj riadnym stavebným rozhodnutím odovzdaná do užívania.

Podľa čl. 20 ods. 1, 4 Ústavy SR - ústavný zákon č. 460/1992 Zb., každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Vyvlástenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Podľa §100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Zb., tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príslušnej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou.

Podľa § 4 ods. 1, 2 citovaného zákona, ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

Právny teória a súdno-aplikačná prax rešpektuje právny princíp, ktorý je vyjadrený pravidlom "zvláštny zákon ruší všeobecný" za predpokladu, že ide o predpisy rovnakej právnej sily. Zvláštna úprava, t. j. užšia právna norma má prednosť pred úpravou všeobecnou, t. j. normou širšou, ktorá sa uplatní len tam, kde zvláštny predpis vec neupravuje.

Vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Zároveň však majú aj súkromnoprávny prvok. Vecné bremeno totiž charakterizuje občianske právo ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou úpravou právnych predpisov, avšak nejde o komplexnú úpravu, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Preto pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou, občianskoprávnou. Práva a povinnosti zo zriadeného vecného bremena vyplývajú nielen z právnej

úpravy, na základe ktorej vznikli, ale aj zo zákonnej úpravy zákonných vecných bremien. Pokiaľ súčasné špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, je potrebné použiť úpravu súkromnoprávnu (do pozornosti nálež Ústavného súdu ČR, PL ÚS 25/04).

Aj keď zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 tohto zákona vzniká za náhradu, je potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR. Vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na zmenu vlastníctva, a tak nemožno jeho vznik posudzovať samostatne u každého vlastníka zaťaženého pozemku. Z uvedeného potom vyplýva, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, a teda nemá charakter opakovaného plnenia (renty). Zákonodarca explicitne neupravil mechanizmus opakujúceho plnenia z práva na primeranú náhradu zo zákonného vecného bremena. Ak by tento cieľ podľa odvolacieho súdu zákonodarca sledoval, nepochybne by takáto regulácia opakujúceho sa plnenia bola v zákone presne stanovená.

Je nepochybne, že pozemok v minulosti spoluvlastnícky patriaci žalobcovi, zastavaný cestnou komunikáciou bol zaťažený vecným bremenom až nadobudnutím účinnosti zákona č. 66/2009 Zb., teda od 1.7.2009. Žalobca nadobudol predmetný pozemok v roku 1998 zastavaný nevyporiadanou cestnou stavbou a až účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. sa vlastníci stavby, stali oprávnenými užívateľmi pozemku, čo vylučuje možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za jeho užívanie, keďže ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena, ktorá je jednorazovou náhradou a neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomuto záveru. Nepochybne vlastníkovi pozemku náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva patrí v zmysle ochrany základných práv a slobôd, a teda základného práva vlastníť a užívať majetok.

Odvolací súd tak v zhode so súdom prvého stupňa súhlasí s argumentáciou, že vlastníkovi pozemku náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva patrí v zmysle ochrany základných práv a slobôd, táto ochrana sa však musí poskytovať v medziach zákona a niet dôvodu, aby sa v danej veci vylučovalo použitie inštitútu premlčania. Nemožno sa však stotožniť s názorom žalobcu v tom zmysle, aby sa jeho právo mohlo vykonávať bez obmedzení, neurčito. Ide v tejto súvislosti o majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd nevidí dôvod na iný záver ako ten, že vzhľadom na vznik práva z vecného bremena zo zákona je evidentne daný aj časový aspekt možnosti uplatnenia tohto práva na rozdiel od bezdôvodného obohatenia, ktoré je jednou z foriem protiprávneho stavu a ktoré možno uplatňovať priebežne, postupne ako vzniká, a teda až kým nie je odstránený protiprávny stav. V predmetnej veci však ide o právo na plnenie zo zákona, konkrétne zo zákonom stanoveného vecného bremena.

V prejednávanej veci teda nejde o nárok z protiprávneho stavu, ale o nárok, ktorý vyplýva vlastníkovi trpiaceho pozemku so zákonom predpokladaného stavu. Odvolací súd pripomína význam inštitútu premlčania, ktorého podstata spočíva najmä v tom, aby sa neoddišlo uplatnenie práva na súde zo strany veriteľov. Má to význam nielen z dôvodu hospodárnosti, ale aj z dôvodu zadavačovania dôkazných prostriedkov, ktorých zabezpečenie je spravidla plynutím času komplikovanejšie. Ako už bolo vyššie spomínané, nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným zákonom podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka, a to z toho dôvodu, že nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená osobitná premlčacia doba a všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Preto odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa konštatuje, že premlčacia doba v danom prípade začala plynúť od účinnosti zákona č. 66/2009 Zb. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Trojročná všeobecná premlčacia doba uplynula dňom 2.7.2012, pričom je zrejmé, že žaloba zo strany žalobcu na príslušnom prvostupňovom súde bola podaná 5.6.2013, a teda po márnou uplynutí zákonom určenej premlčacej doby (do pozornosti tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14.4.2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014).

Pokiaľ žalobca ďalej poukazuje na rozpor rozhodnutia súdu prvého stupňa so zjednocujúcim stanoviskom Krajského súdu v Prešove z 10.1.2013, je potrebné poukázať na závery prijaté na tomto zasadnutí. Občianskoprávne kolégium a obchodnoprávne kolégium Krajského súdu v Prešove dňa 10.1.2013 prijalo stanovisko, podľa ktorého "Bezdôvodné obohatenie vzniká nielen v prípade, ak sa protiprávne rozmnoží majetok obohateného, ale aj vtedy, ak sa doterajší majetok nezmenšil, hoci by k tomu došlo, keby bol obohatený plnil svoje povinnosti (R 25/1986).

Niet dôvodu nevzťahovať uvedené pravidlo aj na stav, ak obohatený vrátane verejnoprávneho subjektu využíva pozemok bez právneho dôvodu na účely komunikácie. Primeranú náhradu za bezdôvodné

obohatenie v prípade sporu určí súd podľa okolností konkrétneho prípadu. Medzi okolnosti, ktoré môžu determinovať výšku náhrady patrí aj odplata za užívanie porovnateľného pozemku v odplatných zmluvných vzťahoch.

Zákonom č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov došlo s účinnosťou od 1.3.2009 k zriadeniu vecného bremena na pozemky zastavené komunikáciami a užívanie pozemkov zastavaných komunikáciami nie je od účinnosti tohto zákona bez právneho dôvodu. Uvedený zákon explicitne neupravuje otázku náhrady za zriadenie vecného bremena. Niet však žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa vlastníčkovi trpiaceho pozemku zastaveného pozemnou komunikáciou priznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, a to do času, kým sa vlastníčkovi neposkytne podľa tohto zákona náhradný pozemok alebo kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách".

Stanovisko spoločného zasadnutia kolégií odvolacieho súdu nehovorí o tom, že by odškodnenie za zriadenie vecného bremena malo mať charakter opakujúcej sa náhrady tak, ako je to požadované v tomto konaní. Nemožno tak konštatovať, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je v rozpore s vyššie prezentovaným zjednocujúcim stanoviskom kolégií Krajského súdu v Prešove z 10.1.2013.

Za týchto okolností nemožno považovať nároky uplatňované žalobcom v tomto konaní v podobe náhrady za obmedzovanie vlastníckeho práva k pozemku v období od 6.6.2010 do 11.7.2012 za dôvodné práve so zreteľom na existenciu vecného bremena zriadeného na predmetnej nehnuteľnosti zákonom a so zreteľom na jednorázovosť takejto náhrady, ktorú však žalobca v tomto konaní ani nepožaduje.

Za týchto okolností je potrebné súhlasiť s rozhodnutím súdu prvého stupňa pokiaľ žalobu zamietol na základe právnych úvah uvedených v odôvodnení rozhodnutia a spočívajúcich v tom, že žalobca so zreteľom na právny charakter predmetnej nehnuteľnosti mohol si uplatňovať len jednorazovú formu náhrady za zradenie vecného bremena, keď však k premlčaniu takéhoto nároku došlo uplynutím 3-ročnej lehoty od účinnosti zákona č. 66/2009 Zb. Žalovaný tak aj v tomto prípade uplatneného nároku vznáša námietku premlčania nároku náhrady za vecné bremeno, s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia súdov, nakoľko premlčacia doba v danom prípade začala plynúť od účinnosti zákona č. 66/2009 Zb. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Trojročná všeobecná premlčacia doba uplynula dňom 2.7.2012, pričom je zrejmé, že žaloba zo strany žalobcu na príslušnom prvostupňovom súde bola podaná až v roku 2021, a teda po márnom uplynutí zákonom určenej premlčacej doby.

Žalovaný uviedol viaceré rozhodnutia súdov SR, z ktorých vyplýva nasledovná "ustálená súdna prax":

1. za zriadenie zákonného vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí vlastníčkovi pozemku finančná náhrada

2. primeraná finančná náhrada je však jednorazová a patrí výlučne pôvodnému vlastníčkovi (t. j. vlastníčkovi pozemku ku dňu účinnosti zákona - k 1. 7. 2009), a teda nepatrí neskorším vlastníkom

3. nárok na zaplatenie jednorazovej finančnej náhrady sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej lehote (počítanej odo dňa vzniku vecného bremena).

Súdy našli podobnosť medzi vecným bremenom podľa zákona č. 66/2009 Z. z. a vecným bremenom podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov; naopak, súdy našli rozdielnosť s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike (kde ústavný súd nálezom PL. ÚS 42/2015 svojho času zrušil niektoré ustanovenia zákona).

Žalovaný vzhľadom na vznesenú námietku premlčania už len k ďalšiemu dodáva, že žalovaný je vlastníkom ciest II. a III. triedy na území kraja vrátane prejazdnych úsekov ciest II. a III. triedy cez obce, podľa § 3d, ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov. Žalobcovi v súvislosti s údržbou komunikácie nevznikajú žiadne náklady, nakoľko o udržiavanie cestnej komunikácie sa na svoje náklady stará žalovaný. Navyše, žalobca spoľahlivo ani len nepreukázal nárokovanú výšku náhrady.

3. Súd dňa 14.3.2022 vykonal pojednávanie v neprítomnosti sporových strán za prítomnosti ich právnych zástupcov, pričom vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi - kúpna zmluva zo dňa 7.2.2019, zo dňa 23.1.2020, , 9.12.2020 (č.l. 5-8), rozhodnutie katastrálneho odboru Okresného úradu Trenčín č. V XXXX/XXXX, V 647/2020, V XXX/XXXX, V XXXX/XXXX, V XXXX/XXXX, V XXXX/XXXX, LV pre k.ú. Trenčín č. XXXX, XXXX, XXXX, grafické identifikácie z č.l. 18-20 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Medzi sporovými stranami nebola sporná skutočnosť, že dňa 1.7.2009 došlo k vzniku vecného bremena k pozemkom, nachádzajúcim sa v k.ú. V., zapísaným na LV č. XXXX ako parc. reg. E č. XXX,

123, 359, 360, 1781 a 1782/2 a zapísanými na LV č. XXXX ako parc. reg. E č. 1786 a zapísanými na LV č. XXXX ako parc. reg. E č. 121/2 a 121/3, nakoľko na týchto pozemkoch sa nachádza stavba - pozemná komunikácia - cesta 2. triedy ako aj jej súčasť - tzv. ochranný zelený pás, na ktorom je vysadená cestná zeleň, ktorá je vo vlastníctve žalovaného, a to v rozsahu 445 m² na parc. č. 359 a 360, v rozsahu 163 m² na parc. č. 1781 a 1782/2, v rozsahu 251 m² na parc.č. 1786, v rozsahu 433 m² na parc.č. 121/2 a 121/3 a v rozsahu 120m² na parc.č. 122 a 123. Obsahom tohto vecného bremena je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Medzi sporovými stranami taktiež nie je sporné, že žalobkyňa ku dňu vzniku predmetného vecného bremena nebola vlastníčkou predmetných pozemkov.

5. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, 1) vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

6. Podľa § 2 od. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov 1) vlastníkom stavby 4) prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len "vlastník stavby"), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, 5) bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

7. Podľa § 2 od. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu.

8. Podľa § 4 od. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, 10) ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. 11)

9. Podľa § 4 od. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

10. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) Pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na

- a) diaľnice,
- b) cesty,
- c) miestne cesty,
- d) účelové cesty.

11. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) pozemnú komunikáciu tvorí cestné teleso a jej súčasti. Cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami priekop, rigolov, násypov a zárezov svahov, zárubných a obkladových múrov, päťou oporných múrov a pri miestnych cestách pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov.

12. Podľa § 1 ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) súčasťou diaľnic, ciest a miestnych ciest sú všetky zariadenia, stavby, objekty a diela, ktoré sú potrebné pre úplnosť, na zabezpečenie a ochranu diaľnic, ciest a miestnych ciest a na zaistenie bezpečnej, rýchlej, plynulej a hospodárnej premávky na nich. Súčasťami diaľnic, ciest a miestnych ciest nie sú zariadenia na elektronický výber mýta a kontrolu elektronického výberu mýta, najmä stavby, portály, brány, stožiare, technológie určené na elektronický výber mýta a kontrolu elektronického výberu mýta.

13. Podľa § 3d ods. 2 prvá veta zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) cesty II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis 2a) neustanovuje inak.

14. Podľa § 8 ods. 2 vyhl. Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) súčasťami diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú najmä mosty (nadcestia), po ktorých je komunikácia vedená, včítane chodníkov na nich, strojové vybavenie sklápacích mostov, ťadolamy, vozovky, priepusty, tunely, oporné, zárubné, obkladové a parapetné múry, tarasy, cestné svahy, cestné pomocné pozemky, priekopy a ostatné povrchové odvodňovacie zariadenia, zábradlia, odrazníky, prievozy, zvädzadlá, pružidlá, smerové stĺpiky, staničníky a medzníky, zásnežky, cestná zeleň, odpočívadlá, odstavné pruhy a plochy pre zastávky hromadnej verejnej dopravy, dopravné značky a zariadenia (s výnimkou svetelných znamení slúžiacich na riadenie dopravy a stanovišť dopravných orgánov), zásobníky a skládky údržbových látok, ochranné zelené pásy, dopravné ostrovčeky a hlásnice. Súčasťami diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú aj ich privádzače a vetvy križovatiek a protihlukové múry a protihlukové valy vyvolané výstavbou komunikácie a pokiaľ sú umiestnené na cestnom pozemku.

15. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

16. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka Vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

19. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

20. Vzhľadom na vykonaný dispozičný úkon žalobcu, ktorým svoju žalobu v časti o zaplatenie 16.608,72 € s 5% úrokom z omeškania od 19.9.2021 do zaplatenia vzal späť, súd rozhodol o čiastočnom zastavení konania v tejto časti.

21. Predmetom žaloby tak ostal nárok žalobcu na zaplatenie sumy vo výške 43.802,18 € s 5% úrokom z omeškania z tejto sumy od 19.9.2021 do zaplatenia, ktorá zahŕňa náhradu za užívanie nehnuteľností v k.ú. Trenčín, zapísaných na LV č. 8189 ako parc. reg. E č. 122, 123, 359, 360, 1781 a 1782/2, zapísanými na LV č. 8278 ako parc. reg. E č. 1786 a zapísanými na LV č. 8166 ako parc. reg. E č. 121/2 a 121/3, a to za obdobie od 20.7.2019 do 20.7.2021.

22. Medzi sporovými stranami neboli sporné skutkové okolnosti tak, ako ich prezentoval žalobca, avšak bola sporná právna otázka, či je náhrada za vecné bremeno, vzniknuté na základe zákona č. 66/2009 Z.z., jednorazového charakteru (právny názor žalovaného) alebo ide o náhradu, ktorá sa má poskytnúť za časové obdobie existencie vecného bremena (právny názor žalobcu). Súd pri riešení uvedenej právnej otázky zaujal názor taký, že náhrada za vecné bremeno, ktoré vzniklo na základe zákona č. 66/2009 Zb. dňom účinnosti tohto zákona (1.7.2009), má byť jednorazová.

23. Súd vychádzal z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2020 sp.zn. 8Cdo/17/2019, v ktorom bola riešená práve otázka, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom týmto zákonom predpokladaným. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR výslovne konštatoval, že túto istú otázku už riešil predtým Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 26.8.2019 sp.zn. 2Cdo/194/2018 a posúdil ju úplne zhodne, teda dospel tiež k jednoznačnému záveru o jednorazovom charaktere finančnej náhrady. Tiež uviedol, že obdobnú otázku riešil Najvyšší súd SR v rozsudku z 24.03.2015 sp.zn. 7Cdo/26/2014, resp. z 15.04.2016 sp.zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. a vyslovený právny názor je plne použiteľný aj na priznanie náhrady v režime zákona č. 66/2009 Z.z., keďže rovnako ide o zákonné vecné bremeno a jeho povaha a charakter ako aj zhodná zákonná konštrukcia tieto obmedzenia vlastníckeho práva spája. Najvyšší súd SR konštatoval, že § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. označil oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. Tak ako zákon č. 182/1993 Z.z., ani zákon č. 66/2009 Z.z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd SR však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd. Najvyšší súd SR už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/89/2008). Potom i v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je primeraná náhrada namieste. O tom, že náhrada patrí, niet pochyb, otázkou už len je, aký má táto charakter a kto si ju môže uplatniť. Najvyšší súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí, z ktorého súdu v prejednávanej veci vychádzal, ďalej ohľadom formy tejto náhrady konštatoval, že ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. Ak tieto legálne vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká "in rem", vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka

mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Podstatou predmetného názoru považoval za "ústavne udržateľný" aj ústavný súd v rozhodnutí, sp.zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili. Osobitne bola v uvedenom rozhodnutí náhrada porovnávaná s úpravou zakotvenou v zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike. Najvyšší súd dospel k záveru, že ani nález ústavného súdu, sp. zn. PL. ÚS 42/2015 (na ktorý poukazoval v tomto spore tiež žalobca) neovplyvnil vyššie ustálený právny názor. Ako vyplýva z uznesenia ústavného súdu, sp. zn. II. ÚS 323/2017 nemožno stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike, ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t. j. od účinnosti zákona. Je tomu tak aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku.

24. Pokiaľ žalobca vytykal tomuto rozhodnutiu obsahovo-argumentačnú stránku, nakoľko dovolací súd nedal dostatočné odpovede na právnu argumentáciu odvolacieho súdu v Banskej Bystrici, súd si dovoľí k námietkam žalobcu uviesť nasledovné: podľa názoru súdu nemožno súhlasiť so žalobcom v tom, že zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. a zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. majú odlišnú zákonnú konštrukciu.

1) Podľa § 4 od. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok.

2) Podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapíše do katastra nehnuteľností.

Ako vidieť z porovnania citovaných zákonných ustanovení v oboch prípadoch zo zákona k pozemku vzniká právo zodpovedajúce vecnému bremenu, to znamená, že zo zákona vzniká vecné právo viažuce sa k pozemku t.j. vecné právo "in rem". Žalobca odlišnú zákonnú konštrukciu odvodzuje od svojho názoru, že kým zákonodarca v zákone č. 182/1993 Z.z. rátať s trvalou úpravou vecných bremien, v zákone č. 66/2009 Z.z. má byť táto úprava iba dočasná, a to do vykonania pozemkových úprav, nakoľko podľa § 4 ods. 2 predmetného zákona vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Nakoľko zákon č. 66/2009 Z.z. upravuje vznik vecného bremena zo zákona v prospech obcí a vyšších územných celkov ako verejných subjektov, ktoré sa stali vlastníkami stavieb na pozemkoch, ktoré vlastnícky nepatrili dovtedy štátu a teda prechodom vecí z majetku štátu do ich vlastníctva "získali" aj majetkovoprávne neusporiadané pozemky pod týmito stavbami, je potrebné poukázať aj na znenie § 1 ods. 5 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), podľa ktorého samosprávny kraj je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov. Podľa názoru súdu preto vyjadrenie "je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území" pri zohľadnení aj nasledujúcich ustanovení zákona neznamena vymedzenie časového trvania vecného práva, ale vymedzenie spôsobu vyriešenia vzniknutej problematickej situácie, aby samosprávny kraj mal vytvorený právny rámec na vyriešenie tejto situácie. Ako uvádza samotná dôvodová správa k zákonu č. 66/2009 Z.z. cieľom zákona je usporiadať doteraz neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a

vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Vecné bremeno viažuce sa k pozemku možno vždy považovať za dočasné riešenie do času, kým nedôjde k splynutiu osoby oprávnenej z vecného bremena s osobou povinnou z vecného bremena, v tomto smere možno rovnako právnu úpravu zákonných vecných bremien podľa zákona č. 182/1993 Z.z. považovať za dočasné riešenie. Vzhľadom na uvedené možno teda obhájiť názor, prezentovaný v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/49/2014, podľa ktorého "k obmedzeniu vlastníka takého pozemku, na ktorom v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 182/1993 Z. z. (1. septembra 1993) bol bytový dom vo vlastníctve niekoho iného, došlo jednorazovo - v zmysle §23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. Uvedené ustanovenie sledovalo cieľ predísť možnosti, že vzťah vlastníka pozemku a vlastníka stavby zostane neupravený (v tom zmysle, že vlastník stavby nebude mať titul na užívanie pozemku). Zvolená bola koncepcia úpravy ich vzťahu zákonným vecným bremenom v zmysle § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. s tým, že finančné vyrovnanie práv a povinností vyplývajúcich z obsahu právneho vzťahu založeného týmto zákonom sa uskutoční (môže uskutočniť) podľa všeobecných zásad vyrovnania vzťahu medzi vlastníkom a tým subjektom, ktorý výkonom svojich vlastných práv obmedzil práva vlastníka. Ak by v súčasnosti bol vlastníkom pozemku ten istý vlastník, ktorý ním bol v deň nadobudnutia účinnosti zákona č. 182/1993 Z. z. (1. septembra 1993), zrejme by v praxi nevznikali pochybnosti o tom, že a/ uvedeným dňom došlo ex lege k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva vecným bremenom v zmysle § 23 ods. 5 tohto zákona, b/ uvedeným dňom mu (aj) v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka vzniklo právo na náhradu za toto obmedzenie, c/ od uvedeného dňa mal vlastník možnosť uplatniť svoje právo na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckych práv v Občianskom zákonníku stanovenej dobe. Pokiaľ tento (nezmenený) vlastník právo na náhradu za obmedzenie svojho vlastníctva neuplatnil v stanovenej dobe, došlo k premlčaniu jeho práva a v súčasnosti sa už nemôže domáhať žiadnej náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Ak tento (nezmenený) vlastník pozemku svoje právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, ku ktorému došlo 1. septembra 1993 ustanovením § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. úspešne uplatnil a bola mu - či už na základe dohody dotknutých subjektov alebo rozhodnutia súdu - poskytnutá náhrada, boli jeho práva uspokojené a v súčasnosti mu už z tohto titulu (obmedzenia jeho vlastníckych práv) nepatrí žiadna ďalšia náhrada za akési "nové" alebo "pretrvávajúce obmedzenie vlastníctva". Na podstate vyššie uvedeného nemôže nič zmeniť, ak odo dňa účinnosti zákona č. 182/1993 Z. z. došlo k zmene v osobe vlastníka pozemku zaťaženého vecným bremenom v zmysle § 23 ods. 5 tohto zákona. Aj vtedy, ak došlo k takejto zmene v osobe vlastníka pozemku, treba naďalej rozlišovať jednak tú skutočnosť, že priamo zákon č. 182/1993 Z. z. upravil samotný vecnoprávny vzťah vlastníka pozemku a vlastníka stavby (vecným bremenom obmedzujúcim vlastníka pozemku), jednak skutočnosť, že - pokiaľ tento zákon osobitne neupravil vzájomné (finančné) vyrovnanie nositeľov práv a povinností tvoriacich obsah tohto právneho vzťahu - prichádzala do úvahy možnosť ich vyrovnania podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka (avšak len do doby stanovenej zákonom)." Rovnako v prípade vecného bremena zriadeného zákonom č. 66/2009 Z.z. došlo k obmedzeniu vlastníka tohto pozemku jednorazovo, a to dňom vzniku vecného bremena. K žiadnemu ďalšiemu obmedzeniu už nedošlo, a preto nárok na ďalšiu či opakovanú náhradu za obmedzenie v dôsledku vecného bremena nevzniká. Žalobkyňa ako nová vlastníčka dotknutých pozemkov získala predmetné pozemky už zaťažené predmetným vecným bremenom, bola s týmto stavom oboznámená, a preto v jej prípade nemožno hovoriť o obmedzení jej vlastníckeho práva, nakoľko svoje vlastnícke právo už získala takto "obmedzené", pričom k ďalšiemu obmedzeniu v jej prípade už nedochádza. Podľa názoru súdu tým, že zákonodarca stanovil spôsob, akým by sa mali vyriešiť rokmi nevysporiadané vzťahy k pozemkom, a to prostredníctvom pozemkových úprav upravil okrem nároku na náhradu za vzniknuté vecné bremeno, ktoré rieši Občiansky zákonník, ešte aj právo vlastníka pozemku na zámenu tohto pozemku za iný pozemok v rovnakom katastrálnom území prípadne právo na finančnú náhradu za tento pozemok.

25. Súd preto konštatuje, že nezistil dôvod, pre ktorý by sa mal odkloniť od názoru vyšších súdov o tom, že prejednávaná náhrada za vecné bremeno, zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. má byť jednorazová. Nakoľko predmetná náhrada je jednorazová, nemá charakter opakujúceho sa plnenia, pričom nárok má len ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda k účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., k 01.07.2009. Vlastníkom pozemku v tejto dobe ale žalobkyňa nebola, čo ani nebolo sporné (napokon z predložených LV vyplýva, že tieto nadobudla postupne od roku 2019). Bolo preto vecou pôvodného vlastníka, či si uplatní náhradu alebo nie, v zápornom prípade však nárok na výplatu na nového vlastníka neprechádza a tento si nemôže uplatňovať náhradu opakovane za konkrétne obdobie svojho vlastníctva. Preto nárok ako taký neobstojí. Takýto názor v súvislosti so zákonnými vecnými bremenami (v zmysle § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z., ktorý režim v celom

rozsahu, ako už aj ustálil NSSR platí aj na vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z.) ako ústavne akceptovateľný považoval napr. aj Ústavný súd SR sp.zn. I. ÚS 474/2013-20 zo dňa 07.08.2013, sp.zn. I. ÚS 1/2012 zo dňa 11.01.2012. Nakoľko pohľadávka vlastníka na náhradu by vznikla najskôr od účinnosti tohto zákona (ktorá pripadla na 01.07.2009) a táto sa premlčuje v 3 ročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť 02.07.2009, a teda uplynula v roku 2012, podaná žaloba, ak by uplatňovala takúto náhradu, by musela byť vyhodnotená ako premlčaná.

26. Nakoľko súd vychádzajúc napr. z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/25/2018 zo dňa 29.11.2018, nemohol žalobu zamietnuť bez toho, aby preskúmal, či žalobcom tvrdené skutočnosti nemožno podradiť pod hypotézu niektorej aj inej právnej normy tak, ak by z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie. Ak strana uviedla rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený právny nárok, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany sporu, ale je povinný vec posúdiť podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Preto súd posúdil nárok aj z toho pohľadu, či by tento nárok nemohol byť prípadne nárokom vyplývajúcim z bezdôvodného obohatenia. V tomto smere súd uvádza, že medzi stranami nebolo, že v prospech žalovaného vzniklo na pozemku zákonné vecné bremeno v zmysle § 4 ods. 1 vyššie cit. zákona č. 66/2009 Z.z., a to dňom účinnosti tohto zákona (01.07.2009). Za takéhoto skutkového stavu teda nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého užívaním pozemku žalobcu žalovaným bez právneho dôvodu nemôže obstáť, pretože žalovaný má tento právny dôvod na užívanie pozemku, a to práve vznikom už spomínaného zákonného vecného bremena. V prejednávanej veci teda nejde o užívanie pozemku bez právneho dôvodu, ale o užívanie pozemku na základe zákonného vecného bremena (ktorá skutočnosť je právnym dôvodom užívania pozemku), čo vylučuje možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie takéhoto pozemku. Ani ostatné skutkové podstaty bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka na vec nedopadajú a z tohto dôvodu žaloba nie je dôvodná.

27. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že v časti zastavenia konania, späťvzatím žaloby žalobca procesne zaviniť zastavenie konania, a nakoľko v ostatnej časti bola žaloba zamietnutá, plne úspešnou sporovou stranou sa stal žalovaný, ktorému súd priznal plnú náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Trenčín prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 127, § 363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 62, § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).